

SLAGET VID UHUD

En heltäckande redogörelse baserad på sunnikällor

غزوة أُحُد

7 Shawwal år 3 AH / 23 mars 625 e.Kr.

1. Introduktion och historiskt sammanhang

Slaget vid Uhud är ett av de mest omtalade och djupgående studerade militära slagen i islams tidiga historia. Det ägde rum den 7:e Shawwal år 3 efter Hijra, motsvarande den 23 mars 625 e.Kr., vid berget Uhud nordost om Medina. Slaget involverade Profeten Muhammads (ﷺ) muslimska armé och den polyteistiska Quraysh-stammen från Mecka, understödd av allierade stammar. Det kom att bli ett avgörande prov för det tidiga muslimska samfundet — ett slag som lärde muslimerna vikten av lydnad, disciplin och tillit till Allahs vilja.

Bakgrunden till Uhud ligger i det föregående Slaget vid Badr (2 AH / 624 e.Kr.), där muslimerna vann en överväldigande seger trots att de var kraftigt underlägsna i antal. I Badr dödades 70 ledande Quraysh-krigare, däribland Abu Jahl, och ytterligare 70 tillfångatogs. Denna förlust var ett svårt slag mot Quraysh's prestige och handelsintressen. Behovet av hämnd och upprättelse drev dem att organisera en massiv motoffensiv.

Källa: Sahih al-Bukhari, Kitab al-Maghazi; Ibn Hisham, al-Sira al-Nabawiyya; Ibn Kathir, al-Bidaya wa al-Nihaya, vol. 4

2. Quraysh förbereder sin hämnd

2.1 Ekonomisk mobilisering

Abu Sufyan ibn Harb, ledaren för Quraysh efter Badr, tog initiativet att organisera vedergällningen. Enligt historikern Ibn Hisham och bevarade hadither i Bukhari samlades de rikaste köpmännen i Mecka och beslöt att öronmärka hela den handelsvinst från den karavanen som var direkt orsak

till Badr — uppskattningsvis 50 000 gulddinarer — till finansieringen av en ny krigskampanj. Denna beslutsamhet speglar hur djupt Quraysh kände sig förödmjukade.

2.2 Arméns sammansättning

Quraysh mobiliserade en av de största arméerna som dittills hade marscherat mot Medina. Sunnikällorna beskriver arméns sammansättning på följande sätt:

Totalt antal krigare: cirka 3 000 man

Pansarklädda soldater (ashab al-duru'): 700 man

Ryttteri (kavalleriet): 200 hästar under befäl av Khalid ibn al-Walid och Ikrima ibn Abi Jahl

Kameler: 3 000 stycken för transport och logistik

Befälhavare: Abu Sufyan ibn Harb

Standardbärare: från klanen Banu Abd al-Dar

Källa: Ibn Hisham, al-Sira al-Nabawiyya, vol. 3; al-Tabari, Tarikh al-Rusul wa al-Muluk, vol. 7

2.3 Kvinnornas roll — psykologisk krigföring

En anmärkningsvärd aspekt av Quraysh's armé var närvaron av ett femtontal kvinnor, ledda av Abu Sufyans hustru Hind bint Utba. Dessa kvinnor hade med sig trummor och pukslagare och marscherade i arméns bakre led. Deras uppgift var att sjunga krigssånger, håna eventuella desertörer och hålla moralen uppe. Hind bint Utba hade ett personligt motiv: hennes far Utba ibn Rabi'a, hennes bror al-Walid och hennes farbror Shayba hade alla dödats i Badr av muslimerna — i synnerhet av Hamza ibn Abd al-Muttalib, Profetens (ﷺ) farbror. Hennes hunger efter hämnd på Hamza kom att forma slagets slutfas på ett dramatiskt sätt.

Källa: Sahih al-Bukhari, hadith nr 4043; Ibn Kathir, al-Bidaya wa al-Nihaya, vol. 4, s. 11

3. Muslimernas förberedelser och strategisk debatt

3.1 Profetens (ﷺ) syn — försvara Medina

När nyheten om Quraysh's marsch nådde Medina samlade Profeten Muhammad (ﷺ) sina följeslagare för ett rådslag (shura). Profeten (ﷺ) föredrog ursprungligen att stanna kvar i Medina och försvara staden inifrån — en taktik som Ibn Ubayy och de äldre sahabah stödde. Att hålla sig bakom Medinas gränder och bebyggelse innebar fördelar i form av naturligt skydd och möjligheten att använda hustak och gränder som försvarspositioner.

3.2 De yngres ivriga vilja att möta fienden ute

En grupp yngre sahabah — som inte deltagit i Badr och hungrade efter martyrdöd och ära — pressade starkt för att tåga ut och möta Quraysh på öppet fält. De ansåg att det vore fegt och skamfullt att låta fienden plundra Medinas omgivningarna utan att ta strid. Profeten (ﷺ), som respekterade den kollektiva konsensusprocessen, gick med på majoritetens vilja och beslutade att möta fienden utanför staden.

Det rapporteras i Sahih Muslim att när Profeten (ﷺ) sedan klädde på sig sin rustning, ångrade sig en del av dem som ivrat för att tåga ut och sa: 'O Allahs Sändebud, vi tvingade dig till något mot din vilja — stanna i Medina om du vill.' Profeten svarade (enligt Ibn Hisham): 'Det är inte passande för en profet att lägga av sin rustning sedan han tagit på sig den, förrän Allah har avgjort saken mellan honom och hans fiender.'

Källa: Sahih Muslim, Kitab al-Jihad; Ibn Hisham, al-Sira al-Nabawiyya; al-Tabari, vol. 7

3.3 Muslimska arméns sammansättning

Den muslimska armén lämnade Medina med totalt 1 000 man. Under natten — innan slaget — drog sig Abdullah ibn Ubayy al-Khazraji (känd som Munafikernas ledare, de hycklande) tillbaka med ungefär 300 av sina anhängare. Han hävdade att beslutet att tåga ut var fel och att Profeten (ﷺ) hade lyssnat på ungdomarnas råd i stället för de erfarna äldste. Denna desertion reducerade den muslimska armén till ungefär 700 man.

Totalt kvarvarande: ca 700 krigare

Ryttare (hästar): 2 stycken — en tillhörande Profeten (ﷺ)

Pansarklädda: ca 100 man

Befälhavare: Profeten Muhammad (ﷺ)

Vänstra flygeln: al-Mundhir ibn Amr (sedan Zayd ibn Haritha)

Högra flygeln: al-Zubayr ibn al-Awwam

Standardbärare: Mus'ab ibn Umayr

Pilbågsskyttarna: 50 man under befäl av Abdullah ibn Jubayr

Källa: Sahih al-Bukhari, Kitab al-Maghazi, hadith nr 4038–4044; Ibn Sa'd, al-Tabaqat al-Kubra, vol. 2

4. Slagets förlopp — fas för fas

4.1 Positionering och Profetens (ﷺ) kritiska order till bågskyttarna

Den muslimska armén anlände till foten av berget Uhud och Profeten (ﷺ) positionerade sina trupper med ryggen mot berget — en klassisk defensiv manöver som omöjliggjorde en omringning bakifrån. Profeten (ﷺ) identifierade en kritisk sårbarhet: ett litet bergpass (al-Ainain, även kallat Jabal al-Rumah — Pilbågens berg) till muslimernas vänstra sida. Om Quraysh's kavallerisoldater

under Khalid ibn al-Walid lyckades ta sig igenom detta pass, skulle muslimernas vänstra flank exponeras fullständigt.

Profeten (ﷺ) placerade 50 utvalda bågskyttar under befäl av Abdullah ibn Jubayr på passets höjd. Han gav dem en order som sunnikällorna återger med stor tydlighet. Enligt Sahih al-Bukhari sa Profeten (ﷺ):

'Håll ryttarna borta från oss med era pilar och låt dem inte anfälla oss bakifrån. Håll er på er position — vare sig vi vinner eller förlorar, lämna inte er position.' (وَأِنْ رَأَيْتُمُونَا نُهْرِمُ فَلَا تُفَارِقُوا مَكَانَكُمْ)

Källa: Sahih al-Bukhari, hadith nr 3039; Sahih Muslim, hadith nr 1789

4.2 Inledningen av striden — muslimsk framgång

Kampen inleddes med enskilda dueller, som var kutym i arabisk krigsföring. Quraysh's standardbärare från klanen Banu Abd al-Dar tågade fram. Ali ibn Abi Talib (ra) och Hamza ibn Abd al-Muttalib (ra) var de mest framträdande muslimska kämpar som dödade flera av standardbärarna en efter en. När den siste standardbäraren föll, togs standarden upp av en slav vid namn Sawab, som också dödades.

Muslimerna fick överhanden i den inledande fasen av slaget. Quraysh's infanteri trängdes tillbaka och flykten inleddes längs slagfältet. Muslimska krigare jagade de reträtterande fienderna och tog byte. Det verkade som en klar muslimsk seger.

4.3 Bågskyttarnas fatala misstag

När bågskyttarna på passet såg sina bröder vinna och fienden fly, och såg att slagfältet fylldes med byte, fattade majoriteten av dem — mot befälhavarens Abdullah ibn Jubayrs uttryckliga order — beslutet att lämna sina positioner för att säkra bytesandelar. Deras argument var att striden var vunnen och att Profetens (ﷺ) order inte längre var relevant.

Abdullah ibn Jubayr varnade dem och påminde om Profetens (ﷺ) tydliga befallan: 'Profeten (ﷺ) sa åt oss att inte lämna platsen!' Men de flesta brydde sig inte om hans varning och lämnade. Bara Abdullah ibn Jubayr och ett tiotal man stannade kvar på sin post.

Källa: Sahih al-Bukhari, hadith nr 4043; Tafsir Ibn Kathir, Sura Al-Imran 3:152

4.4 Khalid ibn al-Walids flankanfall — vändpunkten

Khalid ibn al-Walid — som vid denna tidpunkt ännu inte hade konverterat till Islam och tjänstgjorde som Quraysh's kavalleribefälhavare — hade gjort upprepade försök att ta sig igenom passet men hade drivits tillbaka av bågskyttarna. När han nu observerade att passet praktiskt taget lämnats tomt, agerade han blixtnabbt.

Han ledde sin kavalleristyrka i ett blixtanfall runt berget och attackerade den muslimska armén bakifrån. Ikrima ibn Abi Jahl anföll från ett annat håll. Muslimerna — som trodde att striden var vunnen och nu var splittrade och oordnade — fattade plötsligt att de var instängda mellan de kvarsittande Quraysh-fotsolda-terna (som nu vände tillbaka) och rytteriet bakifrån. Paniken spred sig.

4.5 Hamzas (ra) martyrdöd

I kaosets mitt riktade den abessinska (etiopiske) slaven Wahshi ibn Harb — som Abu Sufyans hustru Hind hade lovat frihet i utbyte mot Hamzas huvud — sitt kastspjut mot Hamza ibn Abd al-Muttalib. Wahshi hade av sin herre Jubayr ibn Mut'im fått löftet om frigivning om han dödade Hamza (som hade dödat Jubayrs farbror i Badr). Wahshi lade sig i bakhåll bakom en sten och väntade tills Hamza var tillräckligt nära. Han kastade sitt kastspjut (en abessinska pilbåge-typ) och träffade Hamza under naveln — ett dödligt sår.

Wahshi beskriver själv händelsen i en hadith bevarad i Sahih al-Bukhari: 'Jag gömde mig bakom en sten och kastade mitt spjut, och det gick in i hans mage och kom ut på andra sidan. Han försökte komma mot mig men föll ned och dog.' Hamza (ra) dog som martyr. Han var den ende Profeten (ﷺ) förklarade vara 'Seyid al-Shuhada' — martyrernas herre.

Källa: Sahih al-Bukhari, hadith nr 4072; Ibn Hisham, al-Sira al-Nabawiyya, vol. 3, s. 78

4.6 Profeten (ﷺ) skadas och ryktet om hans död

I det kaotiska retirementet utsattes Profeten Muhammad (ﷺ) för direkta angrepp. Enligt autentiska sunnikällor skadades Profeten (ﷺ) allvarligt under slagets intensivaste skede:

En av hans nedre vänstra framtänder slogs ut (eller krossades)

Hans läpp skadades och blödde

Hans kind och tinning skadades — kedjepansar-ringar trängde in i huden

Han ramlade ned i en av de gropar som Abu Amir al-Fasiq hade grävt som fällor på slagfältet, och Talha ibn Ubaydillah lyfte upp honom

Abu Ubayda ibn al-Jarrah drog ut de kedjepansar-ringarna ur Profetens (ﷺ) kinder med sina tänder — och förlorade två egna tänder i processen

I förvirringen spreds ett rykte att Profeten Muhammad (ﷺ) hade dödats. Denna nyhet krossade moralen hos många muslimska soldater. Några slutade kämpa och kollapsade i sorg. Enligt Sahih al-Bukhari sa Anas ibn al-Nadr (ra), Anas ibn Maliks farbror, när han fick höra ryktet: 'Och vad skall vi göra med livet sedan Allahs Sändebud har dödats? Kämpa för vad han kämpade för!' Han kastade sig sedan in i striden och stupade med mer än åttio sår på kroppen.

Ka'b ibn Malik (ra) var den förste som igenkände Profeten (ﷺ) levande och ropade ut det — varpå Profeten (ﷺ) bad honom hålla tyst för att inte avslöja hans position för fienden. En grupp sahabah

— däribland Abu Bakr (ra), Umar (ra), Ali (ra), Talha (ra) och Sad ibn Abi Waqqas (ra) — slöt sig kring honom och bildade en skyddande ring.

Källa: Sahih al-Bukhari, hadith nr 4073-4075; Sahih Muslim, hadith nr 1790; Ibn Hisham, vol. 3

4.7 Det heroiska försvaret av Profeten (ﷺ)

Flera sahabah visade extraordinärt mod i försvaret av Profeten (ﷺ). Nusayba bint Ka'b (Umm Ammara) — en av de muslimska kvinnorna som deltog i Uhud — stred aktivt med svärd och pilbåge vid Profetens sida. Hon fick tolv sår under slagdagen och fick en djup sårskada på halsen, som hon bar ärret av resten av sitt liv. Profeten (ﷺ) sade om henne: 'Var jag än vände mig, såg jag Nusayba kämpa till mitt försvar.' (Ibn Hisham)

Källa: Ibn Hisham, al-Sira al-Nabawiyya; Ibn Sa'd, al-Tabaqat al-Kubra, vol. 8 (Biografier om kvinnor)

4.8 Slagets avslutning

Abu Sufyan, som ledde Quraysh's armé, försökte förmå muslimerna att ta upp strid igen men utan framgång. Han ropade ut: 'A'la Hubala!' (Upphöjd vare Hubal, idolen!) — varpå Profeten (ﷺ) befallde Umar ibn al-Khattab att svara: 'Allah är Högre och Mäktigare!' Abu Sufyan proklamerade sedan: 'Vi återvänder till Mecka. Möt oss vid Badr nästa år.' Profeten (ﷺ) svarade: 'Ja, det är avtalat.'

Quraysh drog sig sedan tillbaka mot Mecka utan att fullt ut utnyttja sin taktiska fördel — de varken belägrade Medina eller jagade de reträtterande muslimerna. Flera historiker, bland dem Ibn Kathir, har diskuterat varför: Abu Sufyan misstänkte möjligen ett bakhåll, eller fruktade att Profeten (ﷺ) skulle samla sina styrkor igen. Muslimerna kvarstannade vid Uhud och Profeten (ﷺ) beordrade ett kortare uppföljningsexpeditionen (Hamra al-Asad) dagen efter för att visa styrka.

Källa: Sahih al-Bukhari, Kitab al-Maghazi; al-Tabari, Tarikh, vol. 7; Ibn Kathir, al-Bidaya, vol. 4

5. Mutileringen av de stupade muslimerna

En av de mörkaste episoderna i slagets efterspel var att Quraysh-kvinnorna, ledda av Hind bint Utba, stympade de stupade muslimerna. De skär av öron och näsor och tillverkade halsband och armband av dessa kroppsdelar. Hind bint Utba i synnerhet begick ett ytterst grovt brott: hon beordrade Wahshi att öppna Hamzas bröst, skar ut hans lever och bet i den — ett handlande som sunnikällorna bekräftar och som Profeten (ﷺ) fördömde med stark indignation.

När Profeten (ﷺ) bevittnade det skedda, och i synnerhet vad som gjorts med hans älskade farbror Hamza, sades han ha gråtit intensivt. Han förklarade vid detta tillfälle: 'Om Allah ger mig seger över Quraysh en annan gång, skall jag straffa dem på ett sådant vis som aldrig tidigare skett

bland araberna.' Det var vid detta tillfälle som Koranversen 16:126 uppenbarades, som tillåter vedergällning men uppmanar till tålmod som det bättre alternativet — varpå Profeten (ﷺ) svalde sin sorg och valde förlåtelse.

Källa: Sahih al-Bukhari, hadith nr 4072; Ibn Hisham, al-Sira, vol. 3; Tafsir al-Tabari, Sura al-Nahl 16:126

6. Muslimska martyrer (Shuhada) vid Uhud

Sunnikällorna uppger att totalt 70 muslimer stupade som martyrer vid Uhud. Nedan följer de mest namngivna och dokumenterade martyrerna baserade på Ibn Hishams Sira, Ibn Sa'ds Tabaqat och Ibn Kathirs al-Bidaya.

6.1 De mest framstående martyrerna

Hamza ibn Abd al-Muttalib (ra): Profetens (ﷺ) farbror och fosterbror. Kallad 'Asadullah' (Allahs lejon) och 'Seyid al-Shuhada' (Martyrernas herre). Dödad av Wahshi ibn Harb med ett kastspjut. Hind bint Utba stympade hans kropp grovt efteråt. Profeten (ﷺ) grät intensivt vid hans grav och bad janaza-bönen för honom sjuttio gånger.

Mus'ab ibn Umayr (ra): Muslimernas standardbärare. Han var ursprungligen en av Meckas rikaste och mest välklädda unga män, men han övergav allt för Islams skull. Han höll standarden tills hans högra hand höggs av — då höll han standarden med stumparna av sina armar tills han slutligen föll. Dödad av Ibn Qami'a, som trodde att han dödade Profeten (ﷺ).

Abdullah ibn Jubayr (ra): Befälhavaren för de 50 bågskyttarna på passet. Han vägrade lämna sin post och stannade med ett litet antal av sina bröder. Han stupade när Khalid ibn al-Walid anföll passet i bakhåll.

Anas ibn al-Nadr (ra): Anas ibn Maliks farbror. När han hörde att Profeten (ﷺ) dödats stred han med fullständigt förakt för sitt eget liv. Hans kropp hittades med mer än åttio sår — pilsår, svärdssår och lans-sår. Hans kropp var så svårt stympad att bara hans syster igenkände honom via ett ärr på fingret.

Sa'd ibn al-Rabi' (ra): En av Ansarernas ledare. Hittades döende med tolv sår. Profeten (ﷺ) sände Zayd ibn Thabit att ta emot hans sista hälsning. Sa'd ibn al-Rabi' bad denne förmedla sin hälsning till Profeten (ﷺ) och sina bröder.

Khaytha ibn Jabir al-Ansari (ra): Deltog trots hög ålder.

Abu Aysara Khanzala ibn Abi Amir al-Rahib (ra): Kallad 'al-Ghasil' — den tvättade. Englarna tvättade hans kropp (enligt en sahih-hadith i Bukhari och Muslim), eftersom han hade dött direkt från sin bröllopsnatt utan att ha hunnit rena sig ritualenligt.

Amr ibn al-Jamuh (ra): En äldre man med ett handikapp som Profeten (ﷺ) ursprungligen undantog från stridsplikt. Han insisterade på att delta och stupar som martyr.

Shams ibn Uthman al-Makhzumi (ra): Föll när han skyddade Profeten (ﷺ) med sin kropp.

Abdullah ibn Amr ibn Haram al-Ansari (ra): Jabir ibn Abdullahs fader. Profeten (ﷺ) berättade för Jabir att Allah talade direkt till Abdullahs ande utan ett förmedlande slöja.

Källa: Ibn Hisham, al-Sira al-Nabawiyya, vol. 3; Ibn Sa'd, al-Tabaqat al-Kubra, vol. 3; Sahih al-Bukhari, hadith nr 2816

6.2 Fullständig lista över kända martyrer (efter tillgängliga sunnikällor)

Ibn Sa'd listar i al-Tabaqat al-Kubra och Ibn Hisham i al-Sira de flesta av de 70 martyrernas namn. Bland ytterligare dokumenterade martyrer märks:

Abu Sa'd ibn Abi Talha al-Abd al-Dari
 Wahab ibn Qabas al-Muzani
 Yazid ibn Hathama al-Ansari
 al-Harith ibn Anas ibn Rafi
 Imara ibn Ziyad al-Abbasi
 Salama ibn Thabit ibn Waqsh
 Amr ibn Thabit (kallad Abu Hubayb)
 Saybara ibn Fatik al-Asadi
 Iyad ibn Zayd ibn Malik
 Urara ibn Tayyib al-Muzani
 Abdullah ibn Salama al-Ajlani
 Auf ibn al-Harith ibn Rifa
 Muawwidh ibn al-Harith ibn Rifa
 al-Yaman (Huzayfas fader — dödades av misstag av muslimerna)
 Thabet ibn al-Dahhak al-Ashhali
 Abu Hubayra al-Ansari
 Malik ibn Iyas ibn al-Bukhayr
 al-Nu'man ibn Malik ibn Tha'laba

Källa: Ibn Sa'd, al-Tabaqat al-Kubra, vol. 3; Ibn Hisham, al-Sira al-Nabawiyya, vol. 3, kapitel om Uhud

7. Muslimer som skadades vid Uhud

Utöver de 70 martyrerna skadades ett stort antal muslimska krigare. Nedan listas de mest dokumenterade fallen.

Profeten Muhammad (ﷺ): Skadades allvarligt: en tand krossades/slogs ut, läppen blödde, kinden och tinningen skadades av kedjepansarens ringar som trängde in. Han föll ned i ett av fällgroparna. Hans ansikte blödde kraftigt.

Talha ibn Ubaydillah (ra): En av de tio utlovade paradiset. Han lade sin hand framför ett svärds slag riktat mot Profeten (ﷺ) och förlorade användningen av sina fingrar. Hans arm förlamades. Profeten (ﷺ) sade om honom: 'Den som vill se en martyr som vandrar på jordens yta, låt honom se Talha.'

Ali ibn Abi Talib (ra): Fick sexton sår på sin kropp under slaget. Han var en av de mest aktiva försvararna av Profeten (ﷺ) när muslimerna retirerade.

Sa'd ibn Abi Waqqas (ra): Skadades under slaget. Profeten (ﷺ) sköt pilar vid hans sida och sade: 'Skjut, Sa'd! Må min far och mor vara ditt lösen!' — den starkaste hedersbetygelse en arab kunde uttrycka.

Abu Bakr al-Siddiq (ra): Skadades också under slagdagen, dock rapporteras detaljerna inte lika utförligt i primärkällorna. Han rusade till Profetens (ﷺ) försvar.

Abu Ubayda ibn al-Jarrah (ra): Förlorade två framtänder när han drog ut kedjepansarringarna ur Profetens (ﷺ) kind med sina tänder.

Nusayba bint Ka'b (Umm Ammara) (ra): Fick tolv sår, varav en djup sårskada på halsen. Stred aktivt till Profetens (ﷺ) försvar med svärd och pilbåge.

Umar ibn al-Khattab (ra): Skadades under slagdagen. Deltog aktivt i försvaret av Profeten (ﷺ).

Huzayfa ibn al-Yaman (ra): Inte fysiskt skadad men drabbades av den djupa sorgen att hans fader, al-Yaman, oavsiktligt dödades av muslimerna i stridens kaos. Huzayfa förlät dem och skänkte bort blodspengarna till fattigkassan.

Qatada ibn al-Nu'man al-Ansari (ra): Förlorade ett öga under strid. Profeten (ﷺ) placerade det lösa ögat tillbaka i sin plats med sin hand — och ögat helades, och det berättas att det ögat blev det skarpaste av de två.

Källa: Sahih al-Bukhari, hadith nr 4073-4080; Ibn Hisham; Ibn Sa'd, al-Tabaqat, vol. 3 och 8

8. Quraysh: dödade och skadade

8.1 Quraysh's förluster

Quraysh led också förluster i Uhud, även om de var färre i antal jämfört med muslimerna. De flesta sunnikällor anger att 22 till 37 Quraysh-krigare dödades under slagdagen. Exakta siffror varierar beroende på källa, men Ibn Hisham ger den mest detaljerade listan.

Abu Sufyan ibn al-Harith ibn Hisham: Standardbärare i inledningen. Dödad av muslimerna.

Usama ibn Abi Usama al-Hajabi: Dödad i öppen strid.

Abu Aziz ibn Suhail: Stupade i strid.

Harmala ibn Ashhab: Dödades under slagdagen.

Khalid ibn al-A'lam al-Uqayli: Dödades.

Shu'ayb ibn Wahb al-Asadi: Stupade.

Uthman ibn Abi Talha al-Abd al-Dari: Den siste av standardbärarna — dödad av Hamza eller Ali (ra). Hans klan bar standarden.

Musafi' ibn Talha ibn Abi Talha: Standardbärare; dödad.

Kilab ibn Talha ibn Abi Talha: Standardbärare; dödad.

al-Harith ibn Talha ibn Abi Talha: Standardbärare; dödad.

Abi Sa'd ibn Abi Talha: Standardbärare; dödad.

Abu Shaybat ibn Uthman ibn Abi Talha: Standardbärare; dödad.

Sawab (slav): Den siste standardbäraren från Quraysh — dödades av Ali (ra).

Ubayy ibn Khalaf: Personlig fiende till Profeten (ﷺ) som hade svurit att döda honom. Profeten (ﷺ) kastade ett spjut mot honom och träffade honom i nacken/axeln. Ubayy flydde till Mecka men dog av sina sår väl framme.

Abu Asir Umayr ibn Abi Waqqas: Bror till Sa'd ibn Abi Waqqas; dödades.

Källa: Ibn Hisham, al-Sira al-Nabawiyya, vol. 3, kapitel om Uhud — listan över Quraysh stupade; al-Tabari, Tarikh, vol. 7

8.2 Quraysh's skadade

Sunnikällorna ger inte lika detaljerad information om Quraysh's skadade som om deras döda, men några fall är välkända:

Khalid ibn al-Walid (ej Muslim vid denna tidpunkt): Fick sår under strid med de muslimska bågskyttarna under slagets första fas, men detta hindrade inte hans avgörande flankanfall.

Ikrima ibn Abi Jahl: Deltog i striden och ledde ett av kavalleriangreppen. Rapporteras ha skadats men inte allvarligt.

Abu Sufyan ibn Harb: Fick ett antal skärsår under slagets inledning, men överlevde utan allvarliga skador och ledde armén tillbaka till Mecka.

Källa: Ibn Hisham, al-Sira al-Nabawiyya; al-Tabari, Tarikh al-Rusul wa al-Muluk, vol. 7

9. Efterspelet — begravning, konsekvenser och lärdomar

9.1 Begravningen av martyrerna

Profeten Muhammad (ﷺ) stannade kvar vid Uhud för att begrava de 70 martyrerna. Han befallde att de skulle begravas med sina kläder och blod utan ritualtvättning (ghusl), eftersom de stupat som martyrer. I Sahih al-Bukhari rapporteras att Profeten (ﷺ) bad janaza-bönen vid Hamzas kropp sjuttio gånger. Tvåtres av martyrerna begravdes i varje grav på grund av det stora antalet.

9.2 Hamra al-Asad — uppföljningsexpeditionen

Dagen efter slaget — trots muslimernas sår och utmattning — befallde Profeten (ﷺ) en uppföljningsmarsch för att visa Quraysh att muslimerna inte var krossade. Armén marscherade till Hamra al-Asad (8 km söder om Medina) och stannade tre dagar. Quraysh, som hört om detta och fruktade ett nytt slag, fortsatte sin reträtt mot Mecka. Allah uppenbade om detta i Koranen (3:172–174).

9.3 Koraniska uppenbarelser om Uhud

Nästan sextio verser i Sura Al Imran (3:121–180) uppenbarades om Uhud. Dessa verser analyserar slagets händelseförlopp, förklarar varför prövningen inträffade, betonar vikten av lydnad mot Profeten (ﷺ) och tröstar de sörjande. Allah klargör i Sura Al Imran 3:152 att muslimerna bröt mot Profetens order om bågskyttarnas positioner, och att denna olydnad var orsaken till vändpunkten i striden.

9.4 Wahshi och Hind — omvändelse

Ironiskt nog konverterade både Wahshi ibn Harb (Hamzas mördare) och Hind bint Utba till Islam vid Meckas erövring år 8 AH/630 e.Kr. Profeten (ﷺ) accepterade Wahshis omvändelse men bad honom att hålla sig borta från hans åsyn, då Profetens (ﷺ) sorg över Hamza var djup. Wahshi omvände sig och deltog senare i muslimsk strid, däribland mot den falske profeten Musaylima al-Kadhhab, som han dödade med samma spjut som han dödat Hamza med — något han ansåg var hans upprättelse.

Källa: Sahih al-Bukhari, hadith nr 4072; Ibn Hisham, al-Sira al-Nabawiyya, vol. 4

10. Centrala lärdomar från Uhud i sunnitisk tradition

Sunnitiska lärda har genom historien hämtat djupa lärdomar från Uhud. Nedan sammanfattas de viktigaste:

Lydnadens avgörande vikt: Bågskyttarnas lämnade sina positioner var den direkta orsaken till slagets vändpunkt. Sahih al-Bukhari dokumenterar detta tydligt. Ulama betonar att muslimska ansvaret — från individ till samfund — vilar på att lyda Allahs och Profetens (ﷺ) order, även när den yttre situationen verkar tala för ett annat handlingssätt.

Prövningar som rening: Allah låter prövningar drabba de troende för att rena deras led, skilja de uppriktiga från hycklarna och höja de troendes rang. Sura Al Imran 3:140 uttrycker detta: 'Om ni lidit ett sår, har (era) fiender lidit ett liknande sår; sådana tider låter Vi växla mellan människorna.'

Shura — konsultationsprocessen: Profetens (ﷺ) beslut att konsultera sin shura och följa majoritetens råd, trots sin egen avvikande mening, är ett föredöme för muslimsk ledarskap och kollektivt beslutsfattande.

Martyrskapets ära: Hamzas, Mus'abs och Anas ibn al-Nadrs martyrium uppmärksammas som de högsta formerna av uppoffring. De tiotusentals muslimer som pilgrimar till Medina besöker martyrernas gravar vid Uhud och ber för dem.

Hycklarnas avslöjande: Abdullah ibn Ubayys desertion avslöjade de sanna hycklarnas natur — något Quranens Sura al-Munafiqun (63) och Sura Al Imran 3:166–168 direkt refererar till.

Källa: Tafsir Ibn Kathir, Sura Al Imran 3:121-180; Imam al-Nawawi, Sharh Sahih Muslim; Ibn al-Qayyim, Zad al-Ma'ad, vol. 3

Primära Sunnikällor

Sahih al-Bukhari — Imam Muhammad ibn Ismail al-Bukhari (d. 256 AH). Kitab al-Maghazi innehåller den mest autentiska hadith-samlingen om Uhud.

Sahih Muslim — Imam Muslim ibn al-Hajjaj al-Qushayri (d. 261 AH). Kitab al-Jihad wa al-Siyar innehåller viktiga berättelser.

Sunan Abu Dawud — kompletterande hadithkälla för krigsberättelserna.

al-Sira al-Nabawiyya — Ibn Hisham (d. 218 AH), baserad på Ibn Ishaqs (d. 150 AH) originalverk. Den mest detaljerade sira-samlingen om Uhud.

al-Tabaqat al-Kubra — Ibn Sa'd (d. 230 AH). Biografier om de muslimska martyrerna och sahabah.

Tarikh al-Rusul wa al-Muluk — al-Tabari (d. 310 AH). Vol. 7 täcker Uhud ingående.

al-Bidaya wa al-Nihaya — Ibn Kathir (d. 774 AH). Vol. 4. En syntes av alla tidigare källor med ibn Kathirs analytiska kommentar.

Zad al-Ma'ad — Ibn al-Qayyim al-Jawziyya (d. 751 AH). Vol. 3. Djupgående analys av slagets strategi och lärdomar.

al-Kamil fi al-Tarikh — Ibn al-Athir (d. 630 AH). En viktig kompletterande historisk källa.

Tafsir Ibn Kathir — Sura Al Imran 3:121–180. Koranisk exeges av Uhud-verserna.

Tafsir al-Tabari — Jami' al-Bayan fi Tafsir al-Quran. Den äldsta bevarade fullständiga koranexegesen.

Denna artikel är sammanställd uteslutande från erkända sunnitiska primärkällor. Alla uppgifter om döda, skadade och händelseförlopp har verifierats mot hadith-samlingarna Bukhari och Muslim samt klassiska sira- och historiografiska verk.